

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדרך

زوهديرخ ZO HADEREKH

גיליון 11, 17 במארס 2021

רק המשותפת

כוחות הדמוקרטיה והשוויון עומדים בפני שני מבחנים - בקלפי וברחוב

המבחן ברחוב יתחולל שלושה ימים לפני הבחירות: במוצאי שבת, 20 במארס. כל תנועות המחאה נגד ממשלת הימין חברו יחד כדי לקיים במוצ"ש זה מחאה המונית בקריאת לשים קץ לממשלתו המושחתת של נתניהו. פעילי חד"ש ומק"י ייטלו חלק במחאה. כי הצבעה בקלפי ומחאה ברחוב הן שני צדי של אותו מטבע, שתי הדרכים להחלפת שלטון הימין. פעילי חד"ש ומק"י יקראו במחאות הצפויות לשים קץ לשלטונו של נתניהו, אך לא פחות חשוב מכך: לשים סוף לדרכו הגזענית, הניאו-ליברלית והדוגלת בהמשך הכיבוש של השטחים הפלסטיניים.

המסר למצביע החפץ בדמוקרטיה והסולד מגזענות ומכיבוש, הרוצה בסיום שלטונו של נתניהו, הוא ברור: האופציה היחידה להצבעה ערכית ו"אסטרטגית" היא לשלש לקלפי ביום שלישי הקרוב מעטפה ובה הפתק עם האותיות "ודעם" – המשותפת!

כוחות הדמוקרטיה והשוויון בישראל עומדים בשבוע הקרוב בפני שני מבחנים: בקלפי וברחוב. ביום שלישי הקרוב, 23 במארס, יוכרע האם בנימין נתניהו ימשיך בדרכו ההרסנית או שיפנה את כיסאו כדי להתרכז במשפטו. אבל לא רק נתניהו עומד לבחירה מחודשת, אלא גם דרכו. כי במצב הפוליטי שנוצר, קשה עד מאוד למצוא הבדלים פוליטיים משמעותיים בחבורת מפלגות הממסד הציוני במחנה "אנטי-ביבי".

העבודה ("לא מצאנו שחיילי צה"ל ביצעו פשעי מלחמה") ומרצ ("מפלגת השמאל היחידה" כהגדרתה, בתנאי שתעבור את אחוז החסימה...) מוכנות גם הן להצטרף לממשלת ימין בראשות נפתלי בנט או גדעון סער. תהיה זו ממשלת "אנטי-ביבי", אך היא תמשיך בדרכו של ביבי. מצב עניינים זה מותיר רק את הרשימה המשותפת כסמן הדמוקרטי, הערבי-יהודי, בזירה הפוליטית הישראלית.

מכתבים למערכת

הצבא מגנה את התקפות המתנחלים

כפי שפורסם באתר "זו הדרך", מאז מותו של אהוביה סנדק ב-21 בדצמבר 2020 חלה עלייה משמעותית באירועי אלימות של מתנחלים כלפי פלסטינים: במהלך כחודשיים תיעדו תחקירני בצלם 73 אירועים בהם תקפו מתנחלים פלסטינים, כאשר ב-37 מהם נכחו כוחות הביטחון במקום והשקיפו על המתרחש. בשישה מהמקרים אף ירו החיילים אמצעים לפיזור הפגנות ואש חיה – לא כדי לעצור את התוקפים היהודים, אלא דווקא לעבר הפלסטינים.

המאפיין העיקרי של הדיון הציבורי באירועים אלה היה ההפתעה המעושה – כאילו מדובר באירועים חריגים של כמה "נערי גבעות" זועמים. ואולם תיאור זה מתעלם בכוונת מהמציאות. כרכות מידע בארגון בצלם טיפחתי כבר במאות מקרים ונכחתי באירועים בהם מתנחלים תקפו פלסטינים ללא כל הפרעה. מאז הקמתו תיעד בצלם אלפי מקרים כאלה. העובדות ברורות: מעשי האלימות הפכו שגרה עבור פלסטינים תושבי הגדה, שהפנימו מזמן את העובדה שאין מי שיגן על חייהם, על גופם ועל רכושם מפני אלימות זו.

במהלך המסיק האחרון הצטרפתי, יחד עם כמה פעילים ישראלים, לתושבי חווארה. הם מסקו את זיתיהם בכרם של מאות עצים על מורדות הר תלול. זמן קצר לאחר הגעתנו, הופיעו בפסגת ההר כמה נערים רעולי פנים ויידו עלינו אבנים. הם לא היו לבד – בצד עמדו כמה מתנחלים מבוגרים יותר, שצפו באירועים בנחת וצילמו את התקיפה, וגם כמה חיילים שליוו אותם. כאשר התושבים ניסו להסביר לחיילים שאנחנו רק מוסקים את הזיתים, החיילים התעלמו מהם והשליכו לעברנו רימוני הלם וירו גז מדמיע. בזמן המנוסה מהמקום, על אדמה תלולה זרועה באבנים ובקוצים, נפצעו כמה תושבים מהאבנים שיידו המתנחלים ומשאיפת הגז.

האירוע לא היה שונה מעשרות האירועים שעברו דרכי במסגרת העבודה ומאירועים אחרים בהם נכחתי. ועדיין, בכל פעם קשה לקבל את מה שמתרחש מול עיני. בכל פעם מחדש, מתחדדת ההבנה עד כמה החיילים הם חלק אינטגרלי – ולחלוטין לא מקרי – מאלימות המתנחלים ומגירוש בעלי האדמות, עד כמה לא מדובר באוסף של אירועים מקריים.

גם האירועים שהתרחשו בעקבות מותו של סנדק היו לא התקפות חריגות ביוזמת כמה "נערי גבעות" פורעי חוק, אלא ביטוי למדיניות ישראלית ארוכת שנים. המדינה מגבה ומאפשרת למיליציות חמושות של מתנחלים לתקוף פלסטינים ללא הפרעה, כי התקפות אלה משרתות את מטרותיה: הרתעת בעלי קרקעות פלסטינים מהגעה לאדמותיהם מאפשרת השתלטות על עוד אדמות והרחבה של התנחלויות. כדי לחמוק מביקורת, המדינה מעדיפה כנראה להפריט את האלימות, אבל זה לא מספיק כדי להסתיר את העובדה שזו מתבצעת בגיבוי מלא של רשויות המדינה, כולל קצינים בכירים, פקדי המנהל האזרחי, מערכות אכיפת חוק, שופטים ושרים בממשלה. זה לא שהצבא אינו "ממלא את חובתו" להגן על הפלסטינים – הגנה עליהם פשוט מעולם לא הייתה חלק מהמשימה האמיתית: נישול.

דינה צ'יז'יק, רכזת מידע בבצלם

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
 או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

טרור מחשבתי; או איראן מהגרעין לזפת

גורם ביטחוני אמר כי לא ידוע על פעולת טרור שגרמה לזיהום הזפת בחופי ישראל. דבריו מגיעים בתגובה להאשמה של השרה להגנת הסביבה גילה גמליאל מוקדם יותר, כשהפנתה אצבע כלפי איראן. 'איראן מפעילה טרור לא רק גרעיני או התבססות בסמיכות לגבולותינו אלא גם סביבית. המאבק הוא מאבק חוצה מדינות', אמרה גמליאל.

(אמיר בוחבוט, "וואלה", 4.3)

קומוניסטים מוקצים

יעקב גלעד, בן 70 בשבוע שעבר, הוא אחד הפזמונאים הגדולים של המוזיקה הישראלית, מי שכתב גם ליהודית רביץ, גידי גוב, גלי עטרי ועוד. גלעד הוא כותב שירים נפלא, אבל הוא בעצם הרבה יותר מזה. הוא סוכן של שינוי בהווה המקומית. הוא לחץ, ביחד עם פוליקר, על כמה מתגים שחוללו תמורות במערכת ההפעלה של התרבות הישראלית ואולי גם של הנפש הישראלית. כילד, גלעד שמר בסוד את עובדת היותם של הוריו חברי מק"י. 'הקומוניסטים היו מוקצים. עד היום הם מוקצים. תראה איך יאיר נתניהו משתמש במלה הזאת כקללה', הוא אומר.

(הארץ, 5.3)

אבו יאיר לא גר כאן יותר

"הרשימה המשותפת בראשות אימן עודה הוציאה היום (רביעי) סרטון תעמולה חדש: 'מה קורה כשפעיל ליכוד מחפש קולות בנצרת?' במהלך הסרטון רואים פעיל ליכוד שניגש לתושבי נצרת ומציע להם לחתום על תמיכה ב'אבו יאיר' ונתקל רק בתגובות שליליות. כזכור, בקמפיין הבחירות האחרון מפלגת 'הליכוד' פעלה כדי להשיג קולות מהמגזר הערבי, מינתה רכז לפעילות הליכוד במגזר וניסתה לגרוף עוד מנדטים מהמגזר. בעבר, ראש עיריית נצרת עלי סלאם קיבל הצעה לשיריון בליכוד והביע תמיכה ברה"מ".

(אתר "אייס", 4.3)

בנט טוב לעשירים

"יו"ר ימינה, ח"כ נפלתי בנט הודיע שהוא רוצה לראות בישראל כלכלה מהסוג של רייגן; או כפי שהיא כונתה בארה"ב במשך שנים 'רייגנומיקס' - על שמו של נשיא ארה"ב ב-1981-1989. מי שמכריז ב-2021 שהוא רוצה כלכלת רייגן כנראה לא קרא בעשור האחרון את העיתונות הכלכלית הבינלאומית; כנראה לא עקב אחרי הקריסה של המודל האמריקאי: התרכזות הרוב המכריע של פירות הצמיחה בידי העשירון ובעיקר המאיון והאלפיון העליון; קיפאון של השכר החציוני במשך 30 שנה, התנפחות ההוצאות על מערכת הבריאות, אישוויון מטורף, ירידה בתוחלת החיים, אישקט חברתי וקיטוב גובר בציבור. הרפובליקאים ניפחו את הגירעונות התקציביים והשירות הציבורי בארה"ב התנוון ונחלש, כשרק זרוע אחת מתנפחת ללא הפסקה: תקציב הביטחון".

(גיא רולניק, "דה מרקר", 5.3)

רשמים מאספת בחירות של הרשימה המשותפת בדרום תל אביב

איימן עודה בשכונת שפירא

בשלב השאלות ניכר מתח בעיקר בנושא זכויות להט"ב. להט"בים ערבים שנכחו באספה הביעו בדבריהם אכזבה מכך שעודה לא התנער מההתבטאות ההומופובית של אחמד טיבי ומחוסר המענה למצוקתם של להט"בים בחברה הערבית. עודה השיב כי הוא מתנגד לאפליה ולפגיעה בבני אדם על כל רקע שהוא, וציין כי הצביע בכנסת בעד איסור טיפולי המרה.

י"ר הרשימה המשותפת ב"קפה שפירא", 15.3 (צילום: "זו הדרך")

עודה נשאל מה עמדתו בנושא כפיית חיסונים. הוא השיב: "חיסון אינו יכול להיחשב לפריבילגיה שלוקחים או לא לוקחים. זו שאלה של בריאות הציבור, והאפשרות להתחסן צריכה להיות פתוחה לכולם, בלי תלות במעמד אזרחי". עודה עודד את הציבור להתחסן וציין את הצבעת חברי הסיעה נגד הצבת החיסון כתנאי לחזרה לעבודה ולפתיחת עסקים. בתשובה לשאלה "איזה תפקיד היית רוצה למלא בממשלה, אם התנאים היו בשלים לכך?", ענה עודה: "בעת זו הייתי רוצה להיות שר האוצר". לדבריו, יהודים וערבים חייבים להיאבק יחד כדי לצמצם את נזקי המדיניות הכלכלית הניאו-ליברלית, במיוחד בתקופת היציאה מהמגפה. עודה הזכיר את הקדנציה של נתניהו כשר אוצר, כאשר ניצח על הפרטת קרנות הפנסיה ועל העברת משאבים אדירים לידי קומץ טייקונים. "מול מהלכים מסוג זה ניאבק בכנסת הבאה", אמר. לסיום כדאי לציין את שהיה פעם מובן מאליה ועכשיו הוא בגדר סנסציה: אספת בחירות פומבית אמיתית. לא זום ולא שידור חי בפייסבוק. למארגנים מגיע "כל הכבוד" על המפגש הגדול, הערני והנרגש – כמעט שנה לאחר הכניסה לסגר הראשון ב-17 במארס 2020.

סיגל רונן

אפליה גזענית נגד עובדים בקק"ל

הקרן הקיימת לישראל הפלתה לרעה עשרה עובדים פלסטינים תושבי השטחים הכבושים, אך ורק בשל זהותם. ההסתדרות הייתה ערה לאפליה זו, ראתה בה גזענות – אך לא עשתה דבר. כך קבעה השבוע (14.3) שופטת בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב, חופית גרשון-זורעאלי. יו"ר ועד עובדי מחוז מרכז בקק"ל, גבי גרוסי, נשאל בעדותו מדוע לדעתו לא נקלטו הפלסטינים כעובדים קבועים והשיב: "אני אהיה בוטה והדעה שלי באופן אישי גזענות לשמה. גזענות לשמה"

באווירה טובה ומלאה אנרגיה, עם יותר ממאה משתתפות ומשתתפים, התקיימה השבוע (15.3) אספת בחירות פתוחה של הרשימה המשותפת בשכונת שפירא בדרום ת"א, בהשתתפות יו"ר הרשימה איימן עודה (חד"ש). את האירוע הנחתה נועה לוי, מנהלת קמפיין הבחירות של הרשימה המשותפת בשפה העברית ומועמדת במקום ה-15 ברשימה המשתתפים במפגש, שנערך באוויר הפתוח בגינה הציבורית המקיפה את "קפה שפירא", היו ברובם צעירות וצעירים יהודים וערבים בשנות ה-20 וה-30 לחייהם. נוסף למשתתפים שהגיעו בכוונה להשתתף באספה, היו גם רבים שעברו בסמוך לה, בדרך הביתה או בטיול עם הכלב, והחליטו לעצור, להקשיב ואף לשאול שאלות.

ח"כ עודה, שדיבר מול הקהל הצפוף בגובה העיניים, פתח את דבריו בתודה לתושבי שכונת שפירא, בה נרשם השיעור הגבוה ביותר של הצבעה לרשימה המשותפת בקרב האוכלוסייה היהודית

בבחירות לכנסת ה-23 (באחדות מהקלפיות בשכונה זכתה הרשימה ב-10% מהקולות!).

בדבריו הדגיש עודה, כי אין ניגוד אינטרסים בין הציבור היהודי לציבור הערבי בישראל. לדבריו, ממשלת הימין טורחת לנפק מצג-שווא של ניגוד זה כדי לקדם מדיניות של הפרד ומשול. אין ניגוד בצורך בהחלטה לבלום את הפשיעה המאורגנת; אין ניגוד בהכרח להתמודד עם העוני, שהעמיק במשבר הקורונה; ואין ניגוד בצורך במדיניות ממשלתית שתסייע לנפגעי המשבר הכלכלי. התנעת מהלך לסיום הכיבוש, אספקת חיסונים לכלל התושבים והתמודדות עם אלימות כלפי נשים הם אינטרסים משותפים ליהודים ולערבים.

לאחר מכן התייחס עודה לסיסמה של קמפיין הבחירות של הרשימה המשותפת – "אין דמוקרטיה בלי שוויון" – ופרט אותה לטעמים: ביטול חוק הלאום (ולא תיקונו) וביטול ספיחיו בחקיקה כמו חוק קמיניץ להריסת בתים; הבטחת שוויון אזרחי בגישה למשאבים ובחלוקת משאבים; מניעת אפליה על רקע מוצא, מין, דת, ונטייה מינית (נושא אליו התייחס עודה בלאקונויות, אולם תפס נפח משמעותי בשאלות המשתתפים).

עודה הוסיף כי עיקרון השוויון המהותי מחייב שותפות יהודית-ערבית, וכי ללא הציבור הערבי לא ניתן להביס את ממשלת הימין. הוא הזכיר את הנכונות של הבוחרים הערבים להתפשר על מנת לסלק את נתניהו מהשלטון, כפי שהתבטאה בהצבעה לגנרל ברק בבחירות הישירות ב-99' או בהמלצה על הגנרל גנץ בפני הנשיא בשנה שעברה, וזאת למרות הפשעים שביצעו כלובשי מדים. עודה שיתף את הקהל באכזבתו מעליבותו של גנץ, שבחר להצטרף לממשלת הימין לא בגלל הנגיף, אלא משום שלא האמין שניתן להתבסס על "הקול הערבי". כן שיתף בצערו על היפרדות רע"מ מהרשימה המשותפת, לאחר שנתניהו הוליך שולל את מנסור עבאס.

מחאת ערביי הנגב

בישיבה בהשתתפות ראשי ועדת המעקב העליונה, ראשי ערים ויישובים ונבחרים ערבים-בדואים מהנגב, החליטו המתכנסים (14.3) לערוך הפגנה מול משרד ראש הממשלה בירושלים ביום חמישי (18.3). לפי דיווח בעיתון "אל-אתיחאד", הישיבה נערכה באוהל המחאה שהקימו הנבחרים בקריית הממשלה בירושלים לפני כשבועיים. עוד סוכם על קיום מחאה המונית בשבת, 27 במארס, לציון יום האדמה, על עריכת מסיבות עיתונאים בעברית ובערבית ועל הקמת ועדה מקצועית לליווי נציגי הנגב.

בסקירה שמסר למתכנסים ציין סלאמה אל-אטרש, ראש מועצת אל-קסום כי ממשלת ישראל איננה מתייחסת לערבים-בדואים כאל אזרחים שווים מעמד ומעמיקה את חוסר האמון שלהם במדינה ואת הדרתם מהשיח הפוליטי, הכלכלי והחברתי. בשנת 2020 נהרסו בנגב 2,586 מבנים בכפרים הבדואים המוכרים והלא מוכרים. לדברי אל-אטרש מדובר בעלייה של 13% בהיקף הריסות מבנים בהשוואה ל-2019. כך נשבר בשנת 2020 השיא המפוקפק של הריסות מבנים בנגב. הרשויות הרסו למרות הבטחות המדינה להקפאת ההריסות בשל מגפת הקורונה.

עוד אמר אל-אטרש, כי לאחרונה החלה המדינה בחריש של שדות חקלאיים של הבדואים במטרה לפגוע במקור הפרנסה והמזון שלהם, במסורתם ובקשר שלהם לאדמות הנגב. "כל זה נעשה במלוא העוצמה והכוח, כשהמשק עדיין תחת הגבלות, ומול עיניהם של אלפי ילדים שאין להם גישה למערכת החינוך, ושל מבוגרים שעדיין יושבים בבתיהם בשל מגפת הקורונה", הדגיש אל-אטרש.

מתנחלים תקפו באלימות משפחה פלסטינית

משפחה פלסטינית – זוג הורים ושמונת ילדיהם – הותקפה בידי מתנחלים בסמוך להתנחלות מצפה יאיר בשטחים הכבושים. על כך דיווח (13.3) ארגון בצלם. את המשפחה תקפה קבוצה של כעשרה מתנחלים רעולי פנים, שיידו בה אבנים ותקפו אותה באלות. ההורים פונו לטיפול רפואי בבית החולים בחברון.

בתיעוד שפרסם בצלם ניתן לראות את המתנחלים מיידים

אבנים בכני המשפחה ותוקפים אותם באלימות רבה. כבצלם אמרו כי בבעלות המשפחה קרקע סמוכה לאזור אום אל-עראייס וכי המתנחלים מונעים מהם לעבוד בחלק ממנה באופן קבוע. המשפחה מגיעה מדי שבת לעבוד בקרקע וכך היה גם ביום התקיפה. לדברי ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת), "טרוריסטים מתנחלים תקפו באלות ובאבנים משפחה פלסטינית על אדמתה. שניים מבני המשפחה פונו לבית חולים. ההתנחלויות הן קן צרעות של כנופיות טרור. יפורקו כל ההתנחלויות – ומיד".

באירוע נוסף שהתרחש השבוע בהר חברון נעצרו חמישה ילדים פלסטינים בני 8-12 בידי חיילי הכיבוש. בתיעוד מהאירוע שסיפק בצלם נראים החיילים עוצרים את הילדים, מוליכים אותם אל רכביהם ומכניסים אותם לתוכם. הילדים נלקחו בכוח, בעודם בוכים, לרכבים הצבאיים שהובילו אותם ללא מלווה בן משפחה לתחנת המשטרה בקריית ארבע, אף שחלקם מתחת לגיל 12, גיל האחריות הפלילית. התקרית התרחשה סמוך להתנחלות חוות מעון בעת שהילדים קטפו צמחי עכוב.

עודה דורש עימות עם ביבי

בישורת האחרונה של מערכת הבחירות קרא השבוע (15.3) יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) לראש הממשלה בנימין נתניהו להתייצב לעימות מולו: "נתניהו, אני מזמין אותך לעימות ישיר, ראש בראש, אתה ואני, בכל מקום ובכל שעה שתרצה. אני מוכן".

שרטון שפרסם ח"כ עודה בעברית ובערבית נאמר: "בשכונת ואדי ניסנאס שבלב חיפה הציב מטה נתניהו שלט חוצות ענק הפונה לאזרחים הערבים. במקום לשחות קפה ולשחק כדורגל, תוך זלזול באינטליגנציה של האנשים ובכבודם, אני מזמין את נתניהו לעימות ישיר".

עודה הוסיף: "מספיק להתחבא מאחורי התואר 'אבו יאיר'. האזרחים הערבים יודעים טוב מאוד מי זה נתניהו שקידם את חוק הלאום, את חוק קמיניץ, את חוק ועדות הקבלה, את חוק הנכבה ואת עסקת המאה. נתניהו שהסית נגדנו יותר מכל ראש ממשלה אחר נוהר מישוב ערבי אחד למשנהו. אבל הציבור שלנו חכם ויש לו עמוד שדרה וכבוד עצמי". נתניהו בחר שלא להתייחס לאתגר שהציב בפניו ח"כ עודה.

בכיס של נתניהו: רע"מ ברח מהסכם עודפים עם המשותפת

מפלגת רע"מ, המזוהה עם התנועה האסלאמית הדרומית, חזרה בה (12.3) מהסכמתה לחתימה על הסכם עודפים עם הרשימה המשותפת בבחירות לכנסת ה-24. זאת, לאחר ששתי הרשימות, שרצות בנפרד בבחירות הקרובות, כבר קבעו לחתום על הסכם מסוג זה.

בתגובה מסרה הרשימה המשותפת כי יו"ר רע"מ, ח"כ מנסור עבאס, "נמצא עמוק בכיס של נתניהו". בהודעה נאמר עוד: "שיתוף הפעולה בין עבאס לנתניהו הגיע לשיא חדש עם ביטול הסכם העודפים בידי רע"מ. זו תרומה למאמצי המתמשכים של נתניהו לפירוק הרשימה המשותפת בכוונה להחליש את הייצוג של החברה הערבית בכנסת". במשותפת הוסיפו, כי הסכם העודפים "עשוי היה להכניס מועמד נוסף מטעם המשותפת – ג'ימעה אזברגה מהנגב, או ח"כ סונדוס סאלח – אבל רע"מ העדיפה לוותר על קולותיהם של אלפי מצביעים ערבים. זו הוכחה נוספת לכך שמנסור עבאס, כמו בן גביר, פועל בהתאם לאינטרס של נתניהו".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

פרופ' עודד גולדרייך על ההתערבות הבוטה של שר החינוך גלנט

יומן פרס ישראל בעידן נתניהו

או ("חזרת עזה לתקופת האבן") מהווה פשע מלחמה, אלא שהפושעים אינם החיילים הפשוטים אלא המפקדים הבכירים. בשלב זה ניתקתי את הטלפון. הלכנו לארוחת ערב וכאשר חזרנו מצאתי בדוא"ל שלי בקשה להתראיין ב"מה בוער" בגלי צה"ל. עניתי באותו לילה כדלקמן: "אני ממש לא מוצלח בפורמט כזה – אפילו התקשיתי לעשות סרטון של דקה עם ברכות לחברים... אני מסוגל לנסח תשובה קצרה בכתב, אבל מעדיף שלא לעשות זאת כעת, מפאת השעה המאוחרת וחוסר חדות מסוים הנובע ממנה".

ביסודו של דבר, כפי שנאמר בדיווח הארוך יותר ששודר באותו לילה, לא מדובר בתמיכה בחרם אלא בהתנגדות לטענה שכל ביקורת חריפה על מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הכבושים וכל התארגנות פוליטית נגד מדיניות זו (החרם, למשל) היא אנטישמיות. זאת הייתה המהות של העצומה שהוגשה לפרלמנט הגרמני ועליה חתמתי יחד עם יותר מ-200 מרצים מכל מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל. כמובן, שכל זה אינו מענייניו של שר החינוך – ועדיף היה שהשר ישקיע את כל זמנו בניסיון לשפר את ביצועי משרדו בכל הקשור להתנהלות תחת הקורונה, שהציון "נכשל" הוא מחמאה לגביהם.

סרבן ראיונות

למחרת בבוקר, ביום חמישי, כבר קיבלתי מכול של הודעות דוא"ל של מברכים, מאחלים ותומכים, ונאלצתי לענות להם באופן יותר לקוני מן הרגיל אצלי. כמו כן, הגיעו שתי בקשות נוספות לראיונות עליהן עניתי כדלקמן.

לחדשות ערוץ 13 השבתי: "לצערי עלי לסרב לפנייתכם כיוון שאני לא מרגיש נוח במתכונת של ראיונות פינג-פונג שיש לענות עליהן על המקום. אשמח לענות לכל שאלה בדוא"ל – אבל אני חושש שזה לא מקובל עליכם. בכל מקרה לא אהיה זמין היום עד סביבות השעה 15:00". עוד בהברתי: "כל העניין לא נראה לי חשוב. בפרט כל הפרסים מיותרים בעיני, אוכל לפרט בכתב. מנגד אנחנו שנה במשבר חברתי עמוק עם ממשלה לא מתפקדת שמוצאת זמן להתעסק בשטויות (שבמקרה הנוכחי אפילו אינן בסמכותה)". <<

נגד הרדיפה המקארטיסטית

חד"ש ומק"י מחו בסוף השבוע שחלף על התערבותו הבוטה של שר החינוך בהענקת פרס ישראל, והדגישו את תמיכתן בחברן הוותיק עודד גולדרייך.

"אני מברך את חברי היקר פרופ' עודד גולדרייך על זכייתו בפרס ישראל ומחזק אותו מול הרדיפה המקארטיסטית של השר יואב גלנט. העובדה ששר החינוך מברז מהעבודה כדי לרדוף את שמאלנים ולהשתיק ביקורת – צריכה להטריד כל אחד, ובעיקר את כל ההורים במדינה", הוסיף ח"כ עופר כספי (חד"ש – הרשימה המשותפת).

גם התארגנות המרצים מן השמאל, אקדמיה לשוויון, פרסמה הודעה לפיה "איננו זקוקים לאישורה של ממשלת ישראל כדי להתגאות בחברנו עודד גולדרייך, איש חכם, נדיב ואמיץ וחבר אהוב באקדמיה לשוויון". "אל מול המתקפות הבזויות של שר החינוך ואחרים במסד, כולנו עומדים לצדו בסולידריות", הדגישו.

ביום רביעי שעבר (10.3), קצת אחרי שמונה בערב, צלצל הטלפון. הייתי כנראה שקוע בהרהורים אבל נגשתי והרמתי את השפופרת לשטף דיבור שממנו קלטתי כמה מילים: "עמית סגל, ערוץ 12, פרס ישראל". חשבתי שמדובר באיזה סקר דעת קהל ואמרתי שאינני צופה בטלוויזיה ואינני מעוניין להשתתף. בצד השני התעקשו, והסבירו לאט יותר וביקשו את תגובתי. אט-אט התחלתי להבין. אבל כל העניין נראה לי תמוה וחשוד כמתחזה, ואמרתי שבכל מקרה זה לא לעניין להגיב על דברים שאינם ידועים לי.

לאחר שתי דקות צלצל הטלפון שנית עם אותו סיפור. בשלב זה אמרתי ששמעתי על כך לראשונה משיחת הטלפון הקודמת, אינני יודע במה מדובר, ואני מסרב להתייחס למה שאינני יודע. הם התעקשו שזה תפקידם (כעיתונות חוקרת – עלק), ואני התעקשתי שאינני עונה, ובקשתי מהם לרדת מן הקו.

פניתי למחשב לנסות לברר במה העניין ומצאתי כמה הודעות ברכה ותמיכה מחברים וממכרים. עדיין לא הבנתי במה מדובר, ובקשתי לשלוח לי מידע. כמה מהם עשו זאת וכך הגעתי לידיעה הבאה:

"עמית סגל דיווח הערב בערוץ 12: משפט קטן בהודעה שפרסם אחר הצהריים משרד החינוך מסתיר מאחוריו דרמה גדולה. טרם התקבלה החלטה סופית לגבי תחום חקר המתמטיקה ומדעי המחשב. הסיפור הוא כזה: בשבועות האחרונים החליטה הוועדה להעניק את פרס ישראל לפרופסור עודד גולדרייך ממכון ויצמן על פועלו בנושא סיבוכיות חישובית".

ועוד נאמר בידיעה: "שר החינוך, יואב גלנט, שתחת סמכותו פרסי ישראל, גילה שגולדרייך חתום על פניה לפרלמנט הגרמני לבטל את ההכרה בתנועת החרם על ישראל בי.די.אס כתנועה אנטישמית. גולדרייך גם הגדיר את חיילי צה"ל פושעי מלחמה. צריך לזכור – בג"צ כבר קבע שלשר החינוך אין סמכות להתערב בפרס, וגם שאין לקשור בין התבטאויות מקוממות לבין מתן הפרס. לכן גלנט פנה לחברי הוועדה ודרש מהם לבחון מחדש את הפרס, בהינתן העניין. 'מצב הדברים שבו הפרופסור יקבל בידו האחת מהמדינה את הפרס היוקרתי ביותר ובידו האחרת מקדם את ענייניה של תנועה החותרת תחת קיומה של ישראל הוא אבסורדי ובלתי מתקבל על הדעת".

"לא ברור מה תעשה הוועדה – ועדיין לא ברור מה יעשה גלנט עצמו אם זו תתקש להעניק את הפרס. עד הרגע האחרון לא נדע אם ביום העצמאות הקרוב, ראש הממשלה, הנשיא ושר החינוך יעניקו את הפרס למי שפעל למען תנועת החרם על המדינה" – סיכם סגל במהדורת החדשות.

מפרקים את הידיעה

המחשבה הראשונה שעלתה בראשי עם קריאת הדברים היא הסתירה בין התיאור העובדתי שבפסקה השלישית לבין המסגור המערכתית בפסקה האחרונה, שלא לציין את הסילוף המכוון בדברי השר.

באשר להגדרת חיילי צה"ל כפושעי מלחמה, לא זכור לי שאי פעם אמרתי או כתבתי דבר כזה. אם הכוונה בדברים אלו היא שכל חיילי צה"ל הם פושעי מלחמה, הרי שזו אינה דעתי. מצד שני, ברור שחלק נכבד מפעילות צה"ל (ע"ע "נוהל שכן")

<< בעניין האחרון ראוי להשמיע יותר דעות של חוקרי מדעי החברה ונפש".

מחדשות 12 פנו בשעות אחה"צ והתעקשתי לענות בכתב: "אין לי בעיה לענות על השאלות למרות שחלקן מעמידות פנים – כי הרי ידוע לכם שלא 'חתמתי על מסמך אשר קורא להחרים את ישראל' – אבל אני מודע לכך שזאת פרקטיקה עיתונאית מקובלת. זה ממש לא סיפק את העורכים וקיבלתי שורה של שאלות. להלן השאלות ותשובותי להן:

מה אתה חושב על כך ששר החינוך לא מעוניין להעניק לך את פרס ישראל כיוון שלטענתו חתמת על מסמך הקורא להחרים את ישראל?

אם השר טוען כך הרי שהוא טועה או משקר במודע. לא חתמתי על מסמך הקורא להחרים את ישראל אלא חתמתי על מסמך אשר מסביר שהביקורת החריפה של ארגונים שונים – ובכללם הבי.די.אס. – על מדיניות ישראל בשטחים הכבושים והקריאה לסנקציות כלפיה בשל מדיניות זו אינה אנטישמיות, אלא ביקורת לגיטימית. זו פעולה פוליטית לגיטימית (למרות שניתן לחלוק על טענותיה ומסקנותיה). נוסף לכך, נראה שהשר פועל ללא סמכות חוקית ובניגוד מפורש למשפט הנוהג. אלא שפעולתו הפסולה הזו של השר זניחה ביחס למחדליו ולמחדליה הממשלה בה הוא חבר בניהול המשבר החברתי הנוכחי (ע"ע קורונה).

האם אתה אכן מעוניין לקבל את פרס ישראל?

שאלה זאת אינה רלוונטית. אני מגיח שכל אזרח ישראלי מעוניין לקבל פרס זה ממגוון סיבות. אבל למעשה, אני מתנגד עקרונית לפרסים, אלא בהינתן שהם קיימים – יהיה זה טיפשי מצדי לסרב לקבל פרס.

במידה שבעקבות החלטתו של גלנט הפרס יישלל מחר, האם תילחם על זכותך לקבלו?

אני מעדיף שלא להתייחס לשאלה הסופר-היפותטית הזו. לא ידוע לי אם אני מועמד לקבלת את הפרס, קל וחומר שהוא הוענק לי או עשוי להישלל ממני. כמובן ששמעתי על כך בתקשורת, אלא שלא נראה לי שראוי להתייחס לשמועות אלו כעובדות. גם אם השר גלנט אישר את השמועות הללו בתקשורת, לא מדובר במקור אמין של מידע.

האם אתה מתחרט על חתימת המסמך הקורא להחרים את ישראל והאם אתה עדיין עומד מאחוריו?

שוב ושוב: המסמך אינו קורא להחרים את ישראל אלא מסביר שהביקורת החריפה של ארגונים שונים – ובכללם הבי.די.אס. – על מדיניות ישראל בשטחים הכבושים והקריאה לסנקציות כלפיה בשל מדיניות זו אינה אנטישמיות, אלא ביקורת לגיטימית ופעולה פוליטית לגיטימית. אני עומד מאחורי חתימתי על מסמך זה.

עד כאן דיווח מקוצר על יומיים בחיי, די מטורללים יש לציין, בסאגה של מתן פרס ישראל בעידן נתניהו. אם אצל קוראי "זו הדרך" נוצר הרושם שאת תשובותיי ניסח עורך-דין, טעות בידכם. את התשובות ניסח בן של עורכת-דין, אנוכי. רבים מיידיי וחברי הביעו חששות מעוגמת נפש הכרוכה בלחיצת ידם של שני מנוולים ראשיים: ראש הממשלה ועושה דברו שר החינוך. עוגמת נפש זאת הינה זניחה ביחס לעוגמת הנפש שיש לי כל יום ממדיניות הממשלה, וזאת מבלי לציין את הסבל הממשי החמור יותר של רבים שהם קורבנות ישירים של אותה מדיניות נפשעת ומטומטמת.

עודד גולדריין

הנגיף והבחירות הקרובות

מצביעי המשותפת הכי

נפגעו ממשבר הקורונה

מצביעי הרשימה המשותפת נפגעו כלכלית ממשבר הקורונה יותר ממצביעי מפלגות אחרות. כך עולה מסקר שערך המכון הישראלי לדמוקרטיה ושמצאיו פורסמו בחלקם במוסף הכלכלי "דה מרקר" (10.3).

מהסקר עולה כי רק כרבע ממצביעי המשותפת לא נפגעו כלכלית מהנגיף, ואילו 30% איבדו כרבע משכרם ומהכנסותיהם; הכנסותיהם של 27% נפגעו יותר מכך, ו-15% פוטרו, הוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת) או נאלצו לסגור את עסקיהם. בסך הכל נפגעו כ-73% ממצביעי המשותפת מבחינה כלכלית בשנת הקורונה.

בקצה השני של החברה בישראל, במפלגת ימינה של נפתלי בנט, התמונה ממש הפוכה: כ-70% כלל לא נפגעו, ורק 15% הוצאו לחל"ת, פוטרו או סגרו את עסקיהם.

יצוין שלפי הסקר כמחצית ממצביעי הליכוד, ישראל ביתנו, תקווה חדשה, ש"ס, העבודה ומרצ – לא נפגעו במהלך אחד המשברים הכלכליים והחברתיים החמורים בתולדות ישראל.

עוד עולה מהסקר, כי הכנסתם של כשני שלישים ממצביעי המשותפת נמוכה מ-8,000 שקל בחודש. אצל 24% ממצביעי המשותפת ההכנסה קרובה לסכום זה, ורק 13% מהם נהנים מהכנסה גבוהה יותר. בקרב מצביעי הליכוד, שיעור המשתכרים שכר נמוך מ-8 אלף שקל הוא 53%, אך 22% משתכרים יותר.

השכירים המשתכרים פחות מ-8 אלפים שקל הם כשליש ממצביעי ישראל ביתנו, מרצ, העבודה ויש עתיד. כאשר השיעור הגבוה ביותר של המשתכרים מעל 8 אלף שקל נרשם בימינה (36%), ישראל ביתנו (34%), מרצ (42%) והעבודה (42%). ליש עתיד מספר המצביעים הגבוה ביותר של משתכרים שכר גבוה: 44 אחוז.

את הסקר ערכו ד"ר אור ענבי, חוקר במרכז ויטריבי לחקר דעת קהל ומדיניות במכון הישראלי לדמוקרטיה, ופרופ' תמר הרמן, מנהלת אקדמית של מרכז ויטריבי ועמיתה בכירה במכון. הסקר נערך בתחילת פברואר באינטרנט ובטלפון, והקיף 776 נשאלים המהווים מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה בישראל בגיל 18 ומעלה.

"נתוני סקר זה, וסקרים נוספים מראים כי למרות הציפייה לתהליך של 'הענשת' הדרגים הפוליטיים האחראים למשבר, מידת הפגיעה הכלכלית בעקבות משבר הקורונה משפיעה באופן שולי בלבד על ההעדפות האלקטורליות של הציבור הישראלי", אמרה פרופ' תמר הרמן.

"ההעדפות האלה נקבעות בראש ובראשונה על פי תחושת ההשתייכות הראשונית לאחד המתנות הפוליטיים ימין, מרכז ושמאל, או לפי לאום. הקיבעון הזה היה נכון בעבר והוא נכון גם כיום, חרף המשבר הכלכלי החמור שישראל חווה בשנה האחרונה. לפיכך, לטוב או לרע, ההחלטה להצביע עבור מפלגה זו או אחרת אינה נגזרת ישירה של ניתוח 'קר' של המציאות. לכן, אנשים רבים המבקרים את מדיניות הממשלה בחריפות ואף נפגעו מתוצאותיה, מעידים על עצמם כי ישובו להצביע עבור מפלגה השייכת לגוש שאליה הם חשים תחושת שייכות – חרף אחריותו למצב הקשה".

יוסי אבו

פעילי חד"ש באונ' ת"א מתנגדים לשת"פ עם הרודנות במפרץ

הסכם מפוקפק עם אונ' דובאי

עוד נאמר במכתב: "איננו מתנגדים לקידום הסכמי שלום בין ישראל לבין שכנותיה, ואנו מאמינים בחשיבות הגדולה של השתלבות ישראל באזור ובקידום קשרי ידידות בינה לבין שכנותיה. אך שיתוף הפעולה שנוקם בין ממשלת ישראל לבין מדינות המפרץ בהובלתו של נשיא ארה"ב לשעבר דונלד טראמפ הוא צעד שמרחיק את ישראל משלום אמת עם שכנותיה ועם העמים הערביים, וכראשם העם הפלסטיני שחולק איתנו את הארץ."

"שיתוף פעולה מסוג זה עם מדינה דכאנית כאיחוד האמירויות, בייחוד בהקשר בו הוא נעשה, מטביע כתם של בושה על אוניברסיטת ת"א השואפת לייצג ערכים של זכויות אדם ושל שוויון".

יצוין שנציגים ימניים באגודת הסטודנטים הגנו על הסכם שיתוף הפעולה וזעקו כי הוא "יועיל ויפתח הזדמנויות לכלל הסטודנטים". הם הוסיפו וטענו כי אסור לאוניברסיטה להחרים את מדינת איחוד האמירויות, ותירצו כי שיתוף הפעולה בין האוניברסיטאות עשוי כאילו לקדם את זכויות הנשים והלהט"ב בדובאי.

ד"א

על חופש אקדמי באמירויות

פרופ' ג'ון נייגל, מרצה לסוציולוגיה מאוניברסיטת אברדין שבסקוטלנד, היה מרצה אורח באוניברסיטה הלאומית של האמירויות. להלן קטעים ממה שפרסם בעקבות שהותו שם: "המקרה של סטודנט לתואר שלישי באוניברסיטת דורהאם, מתיו הדג'ס – שנעצר ב-2018 באשמת ריגול והושם בכיוד – חושף את המגבלות הקיצוניות על החופש האקדמי באיחוד האמירויות. העובדה שהדג'ס נידון למאסר עולם על לא עוול בכפו לא הייתה הפתעה עבור כל מי שעוקב אחר החיים האקדמיים באמירויות העשירות שבמפרץ".

"לעתים קרובות נאסר על אנשי אקדמיה להיכנס למדינה משום שהם מסווגים כ'איומים ביטחוניים'. אקדמאים מוצאים את עצמם כלואים באופן שרירותי בגלל פעילותם למען זכויות אדם. במקביל מיושמת באופן קבוע צנזורה על אנשי אקדמיה ועל אירועים מדעיים. במהלך זמן שהותי באיחוד האמירויות הערביות, הושמו ללא הודעה מוקדמת הגבלות על השימוש באינטרנט וברשתות החברתיות".

"כאקדמאי שעוסק במדעי החברה, סברתי באופטימיות יתרה שבכל זאת באוניברסיטאות יש מעוזים של חופש דיבור וחשיבה ביקורתית. אך במהרה למדתי כי לחינוך שם יש יעדים שונים לחלוטין. במקום לעודד חשיבה ביקורתית, החינוך באיחוד האמירויות נשען על היגיון טכנוקרטי. החינוך אמור לעזור לקדם את הכלכלה, לפתור בעיות חברתיות מורכבות ובייחוד לשמור על הסטטוס קוו."

"וזה לא הכל. 90% מהסטודנטים באוניברסיטה הלאומית הן נשים ויש קמפוסים נפרדים של גברים ונשים. אך למרות שיעורן הגבוה של הסטודנטיות, נשים בהשכלה הגבוהה אמורות לרכוש מיומנויות מעשיות המסייעות להן להשתלב בכוח העבודה המקומי, אך מבלי לצמצם את תפקידיהן המסורתיות כאימהות וכנשים נשואות".

אוניברסיטת ת"א, האוניברסיטה הגדולה בישראל, רקמה בסתר וללא הודעה מוקדמת הסכם שיתוף פעולה עם אוניברסיטת דובאי – ברוח "הסכמי אברהם" מבית היוצר של דונלד טראמפ.

האוניברסיטה המובילה בהתנגדותה למעבר של עובדי הניקיון והתחזוקה מהעסקה קבלנית להעסקה ישירה, ואשר התבלטה לאחרונה בהתנגדותה לדרושותיהם של עובדיה המאוגדים בוועד המחקר והפרויקטים לתשלום נאות ולתנאים סוציאליים – מצטרפת כעת לשיתוף הפעולה עם המוסד האקדמי של משטר השייכים הדיקטטורי.

תא הסטודנטים של חד"ש באוניברסיטת ת"א, המונה כ-50 סטודנטים וסטודנטיות יהודים וערבים מכלל הפקולטות, הוא התא הפוליטי היחיד במוסד להשכלה גבוהה שהביע את התנגדותו לשיתוף הפעולה הפסול עם דובאי. במכתב לנשיא האוניברסיטה פרופסור אריאל פורת, לראש בית הספר הבינ"ל מוריץ אדירי-מאייר וליורי אגודת הסטודנטים והסטודנטיות ליאור חזן, הביעו חברי תא חד"ש את התנגדותם הנחרצת למהלך.

שיתוף הפעולה הוא לכאורה "ניטרלי וא-פוליטי", כפי שמציגה אותה הנהלת אגודת הסטודנטים. יצוין כי אגודת הסטודנטים לא יזמה את הקשר עם אוניברסיטת דובאי, אך הצטרפה אליו וקידמה אותו בהיענות לבקשת ראשי האוניברסיטה. בשיחות בין נציגי אגודת הסטודנטים, הביעו כמה נציגים התנגדות לשיתוף הפעולה. היו שהתקוממו על שיתוף הפעולה עם מוסד רשמי של מדינה הפוגעת בזכויות נשים ולהט"ב. נציגי חד"ש במועצת הסטודנטים הוסיפו על כך את התנגדותם לשיתוף הפעולה על רקע הנורמליזציה של כיבוש השטחים הפלסטיניים. עם זאת, ניסיון לצרף תאים סטודנטיאליים אחרים למכתב להנהלה לא צלח.

במכתב הודגש: "לשיתוף הפעולה בין שתי האוניברסיטאות השלכות פוליטיות. הקשר הוא פוליטי, בייחוד על רקע המחלוקת הציבורית העמוקה בישראל בכל הקשור בהסכמי הנורמליזציה עם מדינות המפרץ שנחתמו ביוזמת נשיא ארה"ב לשעבר דונלד טראמפ. ההסכם אינו נחתם בחלל ריק, והוא בעל השלכות ארוכות טווח. בראשן - חזוקת הסרבנות של ההנהגה בישראל להגעה להסכם שלום צודק עם ההנהגה הפלסטינית, שאת תוצאותיו נמשיך לראות בהעמקת הכיבוש".

"מסיבה זו מצער במיוחד כי נושא שיתוף הפעולה בין האוניברסיטאות ופרטיו הגיעו לידיעת ציבור הסטודנטים, ובייחוד חברי מועצת אגודת הסטודנטים, רק לאחר מעשה. מצער, כי הדבר לא נידון בכובד הראש הראוי במוסדות האגודה והאוניברסיטה כפי שהיה צריך להיות".

"איחוד האמירויות ונסיכות דובאי בתוכה, היא דיקטטורה מלוכנית-דתית חשוכה שמפרה באופן שיטתי וחמור את זכויות האדם של תושביה. איחוד האמירויות אינה מתירה יחסים הומוסקסואלים בשטחה ומדכאת באופן עמוק זכויות נשים. נוסף לכך, באמירויות עובדים מיליוני עובדים זרים ממדינות אחרות ללא תנאים ותוך ניצול מחפיר של מצוקתם. לפי מומחים בינ"ל, איחוד האמירויות היא בין המדינות הדיקטטוריות והדכאניות ביותר בעולם".

איגודי העובדים ממלאים תפקיד מרכזי במאבק נגד ההפיכה הצבאית

מיאנמר: העובדים נגד החונטה

"המדינה שלך צריכה אותך. אין שיתוף פעולה, אין הכרה ואין שום עסקים עם החונטה הצבאית".

בראיון אמרו שניים ממנהיגי איגוד פועלי הטקסטיל: "העם גאה בשביתה שלנו. העובדים לא נשארו רעבים, כי העם סיפק להם מזון". עוד אמרו: "הליגה לדמוקרטיה (מפלגתה של הנשיאה המודחת) לא סיפקה הגנה מלאה לעובדים, אבל היו התפתחויות אדירות. זה נתן לנו תקווה. לפני שהליגה לדמוקרטיה עלתה לשלטון, לא ידענו מה המשמעות של זכויות עובדים או חוקי עבודה. תחת השלטון הצבאי זכויותינו כעובדים יוסגו לאחור, ולכן איננו יכולים לקבל את הדיקטטורה כלל. אפילו אם נפוטר מהמפעלים כי נמשיך להפגין ולמחות, אנחנו נאבק עד הסוף".

הקשר הישראלי

הנשיאה המודחת אונג סן סי קו הואשמה לא אחת במסע הטיהור האתני נגד הרוהינגה, בני המיעוט המוסלמי, המתנהל זה כמה שנים. בלי להמעיט בחלקה של סן סי קו בגירוש 740,000 בני הרוהינגה ב-2017 לבנגלדש השכנה, על

פעילי האיגודים המקצועיים צועדים ביאנגון (צילום: איגודי מיאנמר)

מסע הטיהור האתני ניצחו לכל אורכו קציני צבא מיאנמר. יש להזכיר כי ישראל מספקת נשק לצבא מיאנמר. על כך אמר עו"ד איתי מק: "אי אפשר לדעת איזה שימוש יעשה בצידוד הזה בעתיד, למשל במקרה של מלחמת אזרחים באזורים המאוכלסים במיעוטים האתניים. הנשק והמערכות הישראליות עלולים להיות מופעלים במסגרת הרדיפה הפוליטית במיאנמר".

מק אינו מסיר מישראל את האחריות לפשעי הצבא במיאנמר: "הייצוא הביטחוני הישראלי למיאנמר הופסק, אבל יש בעיה עם הצידוד שכבר נמצא שם. זה לא שאפשר לקחת משאית ולאסוף את הצידוד הישראלי. לפי החוק הבינלאומי, סיוע בפשעים נגד האנושות יכול להיעשות גם אם ניתן לפני ביצוע הפשעים. לא היה צריך לחכות לאוגוסט 2018, שיא הג'נוסייד, כדי לדעת מה קורה. לאורך השנים היו כמה סבבים של טבח ברוהינגה. הקודם היה ב-2012, הנוכחי התחיל באוקטובר 2016 כשהתחילו לשרוף כפרים. וכבר אז היה אמברגו אירופאי ואמריקאי שמעולם לא הוסר".

השליח המיוחד של האו"ם למיאנמר דיווח (17.3) כי יותר מ-200 אנשים נהרגו מאז פרץ המחאה בפברואר ומאות נוספים נעדרים וגורלים אינו ידוע. חוקר זכויות האדם תומאס אנדרוס אמר למועצת זכויות האדם של האו"ם: "מיאנמר נשלטת בידי רוצחים ומשטר לא חוקי". אנדרוס קרא לסנקציות נרחבות נגד החונטה הצבאית. החונטה עצמה הבטיחה לקיים בחירות דמוקרטיות בעוד כשנה, אך לא טרחה לקבוע תאריך יעד.

זוהר אלון

לפני כחודש וחצי תפסו גנרלים מצבא מיאנמר את השלטון במדינה בכוח הזרוע והפילו את ממשלתה של הנשיאה האהודה אונג סן סי קו, זוכת נובל לשלום. הגנרל מין און הלאינג, מראשי החונטה הצבאית החדשה, הכריז כי ההפיכה נועדה "לכונן דמוקרטיה אמיתית".

העילה המיידית להפיכה הצבאית היא חשד לזיוף הבחירות, אך טענה זו אינה מגובה בעדויות מוצקות. סביר יותר כי מדובר במאבק כוח בין הצבא לממשלה האזרחית על רקע ניסיונה של האחרונה לקדם רפורמות בצבא הבורמוזי.

טענה נוספת קשורה בחבילת סיוע בגובה 350 מיליון דולר שסיפקה קרן המטבע הבינלאומית למיאנמר כשבוע לפני ההפיכה. לפי טענה זו, תמורת הסיוע העניק הצבא לקרן ערובות פוליטיות כמו הפסקת ההתקרבות בין מיאנמר לסין ומינוי אחד הקצינים לראש הבנק המרכזי ולתפקיד המקשר בין מיאנמר לבין הקרן והממשל האמריקאי.

לאחר ההפיכה החלו פעולות התנגדות, אי-ציות אזרחי ושבתות ארציות בהובלת פועלים ואזרחים.

הפגנות ענק התקיימו בינגון, העיר הגדולה במדינה, ובכירה נייפייאדאו. סרט אדום, תיפוף על סירים, "תה בחלב" ותנועת שלוש האצבעות הפכו סמלי המחאה. למחרת ההפיכה פתחו רוב עובדי המדינה בשביתה כללית, ויום לאחר מכן הושבתו 110 בתי חולים ציבוריים. לעובדי הבריאות ולעובדי הציבור הצטרפו גם כורי הנחושת, סטודנטים, תנועות נוער ופועלי תעשייה.

איגודי העובדים מובילים

הממשלה הצבאית הפעילה אלימות נגד המפגינים. ב-12 בפברואר, כשבוע וחצי לאחר ההפיכה, אסרה החונטה הצבאית על קיום איגודי עובדים. ארגוני העובדים המקומיים קראו לאיגודים ברחבי העולם להביע סולידריות עם הפועלים המיאנמרים ולגייס תמיכה בינ"ל במאבק. לקריאה המקומית הצטרף קמפיין מטעם הקונפדרציה הבינ"ל של איגודי העובדים: "הקונפדרציה נחרדת מתפיסת השלטון במיאנמר בידי הצבא ותעשה כל שביכולתה למנוע מההפיכה להצליח. יש להבטיח את שחרור העצורים ולשים סוף לאלימות ולפגיעה באזרחי מיאנמר". אפילו יו"ר ההסתדרות, ארנון בר דוד, פרסם הודעה דרשו איגודי העובדים השוכתים להשיב את השלטון הדמוקרטי ולשחרר את הנשיאה אונג סן סי קו. ב-22 בפברואר דרשו איגודי העובדים השוכתים להשיב את השלטון הדמוקרטי ולשחרר את הנשיאה אונג סן סי קו. 600,000 פועלי הטקסטיל במיאנמר הצטרפו אף הם לשביתה הכללית. למרות הלחץ הכבד שמפעיל הצבא, לפי שעה מסרבים השוכתים לסגת ממחאתם. נשיא איגוד עובדי התעשייה המיאנמרי, קהינג זאר אונג, כתב לחברי האיגוד:

פרסום מ-1927 של ברית הנוער הקומוניסטי שפעלה במחתרת. לקראת יום השנה העשירי למהפכת אוקטובר (אוסף הספרייה הלאומית)

פרסום מקוון של הספרייה הלאומית

מסמכים קומוניסטיים מתקופת המנדט

כמו כן, פורסמו חומרים העוסקים בנוער ובילדים: חוברת בת 17 עמודים "הנוער הלוחם: ליום הנוער העובד בין הלאומי 1926", בהוצאת ברית פועלים צעירים. "דגל הנוער: קובץ מוקדש לענייני הנוער העובד" פורסם ביפו ב-1928 בידי המפלגה הקומוניסטית. חוברת לציון "יום הילד הבין לאומי השמיני" - פרסום של "ועדת הילדים המרכזית של ברית הילדים הקומוניסטית הפלשתינאית"; שהוא קשה עד מאוד לקריאה מקוונת. החוברת "על פרשת דרכים מ-1930 בהוצאת "ברית הנוער הקומוניסטי הפלשתינאי - סניף לאינטרנציונל הנוער הקומוניסטי" היא קריאה לנוער להצטרף למאבק האנטי-קולוניאלי והאנטי-אימפריאליסטי, תוך ניתוח ביקורתי של תנועות הנוער שפעלו אז ביישוב היהודי. ראויות לציון כמו-כן: חוברת (37 עמודים) של הארגון עזרה אדומה מ-1927: "שופטים משפטים ושפטים - קובץ לעזרה ולהגנה על קרבנות הרדיפות האימפריאליסטיות בארץ" וחוברת מאוירת לקראת הופעתו של העיתון הקומוניסטי "קול העם" כיומון: "איש העם: יאה 'קול העם' בכיתת יום-יום: יופיע ב-1 לפברואר 1947", 16 עמודים. המסמכים כוללים גם פרסומים של שירות המודיעין של ההגנה (ש"י), שנכתבו כביכול בידי "קומוניסטים מתנגדים" או פורשים במטרה להבאיש את ריחה של המפלגה.

רענן שמש פורשנר

סרט חדש של אבי מוגרבי

סרטו החדש של הבמאי אבי מוגרבי, "54 השנים הראשונות – מדרין מקוצר לכיבוש צבאי", התארח לפני שבועיים בפסטיבל ברלין. כמתבקש משמו, סרטו החדש של הבמאי מספק היסטוריה תמציתית של הכיבוש הישראלי בשטחים, כאשר הבמאי עצמו, עם זקן תיש ומראה של מלומד צרפתי, מלווה את הדימויים בהרצאה המבקשת לחשוף את הדינמיקה של הכיבוש.

הטון בסרט הוא סרקסטי במתכוון, אבל אין בכך די לייצר זילות של המצב. הסרט מבוסס בעיקר על עדויות של קצינים וחיילים מארכיון הארגון שוברים שתיקה, אך גם על צילומים מהשטח. באמצעותם העדויות והצילומים בוחן מוגרבי את הסמנטיקה ואת הפרקטיקה של המושג "כיבוש צבאי".

הספרייה הלאומית סורקת באחרונה מסמכים של המפלגה הקומוניסטית מתקופת פעילותה בשנות השלטון הקולוניאלי הבריטי. בין המסמכים שהועלו לאתר הספרייה: פרסומי "ליגה וי" שפעלה בעת מלחמת העולם השנייה, חוברות אנטיפא – למאבק בפשיזם ובנאציזם, חומרים על ההסתדרות, ועוד. לא מדובר בכרוזים בוודדים אלא בספרים ובהוברות שלמים. עד עתה, רבים מהפרסומים היו זמינים לעיון רק בבניין הספרייה בירושלים, ופורסמו מדי פעם גם בעמוד הארכיון הקומוניסטי בפייסבוק.

בין עשרות המסמכים: חוברת בהוצאת אנטיפא שפורסמה בתל-אביב ב-1943 בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, תחת הכותרת "במלחמה נגד הפאשיזם והאנטישמיות – התאחדו!". עוד פרסומים אנטי-פשיסטיים: "הפאשיזם בשער", חוברת מ-1934, בלי ציון שם המו"ל אך תוך הדגשה כי זה "פרסום חד-פעמי", כדי למנוע איסור הפצתו בידי רשויות המנדט הבריטי. החוברת עוסקת בניתוח תופעת הפשיזם באירופה תוך שימת דגש בתופעות פשיסטיות בקרב היהודים – בייחוד "התנועה הרביזיוניסטית של זאב ז'בוטינסקי". פרסום אחר של המפלגה הקומוניסטית מדצמבר 1942 קורא להחשת סיוע לברית המועצות: "אתה נתבע היום לתרום את תרומתך לקרן העזרה לסס"ר!".

בין החוברות של סיעת המפלגה הקומוניסטית בהסתדרות: "במת הפועל – קובץ פרולטרי" בהוצאת "הוועד המרכזי הזמני של הפרקציה הפרולטרית בהסתדרות הכללית" (יוני 1923), ובאותה שנה: "דרכי הפועל - (קובץ פרולטרי)" של ועד האיחוד שפורסמה ב-1927: ו"למהות הסתדרות-מקצועית בין-לאומית", בה מסבירים הקומוניסטים מדוע יש להקים הסתדרות משותפת של העובדים היהודים והערבים, בניגוד לעמדת המפלגות הציוניות, ועל מנת להיאבק בכובש הבריטי בארץ.

עוד בהוצאת רשימת "מעמד הפועלים" לבחירות לאספת הנבחרים השנייה ב-1925: "אספת הנבחרים ומעמד הפועלים", שפורסמה בירושלים ובחיפה. באותה שנה פורסמה גם החוברת "חמש שנים לועד הלאומי ליהודי ארץ ישראל / הוצא ע"י רשימת מעמד הפועלים לאספת הנבחרים השנייה ליהודי א"י". הודפסה בתל-אביב ובירושלים. כעבור שנה פרסמה "סיעת הפועלים באסיפה הלאומית" את "סיעת מעמד הפועלים במושב הראשון של אספת הנבחרים השנייה", בשאלות חינוך, בריאות, דיור ואבטלה.

זה בידיים שלנו

הרשימה המשותפת: התנדבות לפעילות שטח ביום הבחירות

למטה הבחירות של הרשימה המשותפת בשפה העברית דרושים מתנדבים לפעילות שטח וכמשקיפים בקלפיות במהלך יום הבחירות (23.3) ובספירת הקולות

לפרטים ולהתנדבות נא להתקשר:
ת"א: 054-2080386; ירושלים: 050-4846443

הרשימה המשותפת - חוגי בית בעברית

קריית טבעון: בהשתתפות ח"כ ג'אבר עסאקה

יום שישי, 19.3, בשעה 10:00, הדגניות 33

חיפה: בהשתתפות ח"כ עאידה תומא-סלימאן

מוצ"ש, 20.3, בשעה 18:30, יוחנן הקדוש 39

יפו: בהשתתפות ח"כ סאמי אבו שחאדה

יום שישי, 19.3, בשעה 16:30, יהודה מרגוזה 33

ירושלים: בהשתתפות ח"כ סאמי אבו שחאדה

יום שישי, 19.3, בשעה 12:00, הסורג 1

מערכת "זו הדרך"

וצוות "יום בהיסטוריה הסוציאליסטית"

הרצאה מאת ד"ר אפרים דויד בנושא:

150 שנה לקומונה הפריסאית

יום חמישי, 18.3, בשעה 20:00

ההרצאה תשודר בזום ובעמוד הפייסבוק של "זו הדרך"

"שותפות למען החיים"

הפגנה נגד אוזלת היד של המדינה בהתמודדות

עם האלימות בחברה הערבית

יום חמישי, 18.3, בשעה 19:00; כיכר רבין, ת"א

חד"ש ת"א - הסעה להפגנת הענק בבלפור

מוצ"ש, 20.3; פרטים בעמוד הפייסבוק של חד"ש

פודקאסט - גל חד"ש

עונה שניה בפודקאסט של חד"ש ת"א

הפרק החמישי: שיחה עם דני וילנסקי

בנושא: פסטיבל "סולידריות", קולנוע וזכויות אדם

ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

לקוראי "זו הדרך" ולמפיצי

גיליון מיוחד יתפרסם לאחר פרסום תוצאות הבחירות

ביום חמישי, 25.3 / עדכונים יומיים באתר "זו הדרך"

עשרה ימים לפני הבחירות לכנסת, בסוף השבוע (13.3), קיימו ארגוני המחאה נגד ממשלת נתניהו את ההפגנות השבועיות ברחבי הארץ. הגדולות שבהן נערכו מחוץ לביתו הפרטי של ראש הממשלה בקיסריה וסמוך למעונו הרשמי ברחוב בלפור בירושלים. הפגנות אלה היו בבחינת "חזרה גנרלית" לקראת הפגנת ענק המתוכננת במוצ"ש הקרוב, 20.3, סמוך לבחירות שיערכו ביום שלישי, 23.3.

הפגנות בסוף השבוע, שנערכו זה השבוע ה-38 ברציפות, מחו המשתתפים על ניסיונו של נתניהו למנוע את הפגנת הענק בשבוע הבא. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, השופט עוזי פוגלמן, כבר דחה בקשה מקדמית של מפלגת הליכוד למנוע את ההפגנה. מיד לאחר הדחייה, הגיש הליכוד לארגוני המחאה מכתב התראה לקראת עתירה.

מהארגון "קריים מיניסטר" נמסר: "הנאשם מנסה בכל דרך לחבל במחאה נגדו. מי שקשר את גורלו עם כהניסטים מנסה בכל דרך אפשרית לסתום לנו את הפה". מתנועת "הדגלים השחורים" נמסר: "מול ניסיונו של הנאשם להשתיק את המחאה באמצעות עתירה לוועדת הבחירות המרכזית, אנו קוראים לכלל הציבור לצאת ולמחות. זה בידיים שלנו".

אלפים הפגינו בג'וליה

ובאום אל-פחם נגד האלימות

אלפים רבים הפגינו בסוף השבוע (12.3) בג'וליה בעקבות רצח הנער מוחמד עבד אראזק עדס (14) ופציעתו הקשה של מוסטפא אוסאמה חאמד (12). בין המפגינים: כל חברי הכנסת של הרשימה המשותפת, נציגי ועדת המעקב של הציבור הערבי בראשות מוחמד ברכה וראשי ערים ומועצות יחד עם ערבים ויהודים מרחבי הארץ. זו ההפגנה השלישית הנערכת ביישוב בשבוע האחרון. מאות תושבים צעדו כ-10 במארס לעבר כביש 444 שנחסם לתנועה ממחלף חורשים לצומת נווה ימין. הפגנה נוספת של ההתארגנות "אמהות נגד אלימות" נערכה מוקדם יותר באותו יום. במקביל הפגינו מאות באום אל-פחם במחאה נגד הפשיעה והאלימות בחברה הערבית בכלל, ובעיר בפרט.

בעקבות ההפגנה בג'וליה ריססו אלמונים ביריות את מכוניתו של הפעיל החברתי וג'יה סידאווי מערעה. סידאווי מזוהה עם המאבק נגד האלימות והפשיעה בחברה הערבית. יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש), גינה את המעשה הנפשע: "וג'יה סידאווי הוא פעיל אמיץ למען החיים ונגד האלימות והפשיעה. הפושעים שריססו את רכבו ביריות רוצים להפחיד אותו, אבל הם הפחדנים האמיתיים. המאבק נגד האלימות והפשיעה ימשיך על אפם ועל חמתם, עד למיגור הפשע המאורגן בישובים הערביים".

המפלגה הקומוניסטית הישראלית - מק"י

אבלים על מותו של חברנו, המשורר

אחמד אבו בכר

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, דוא"ל

www.zoha.org.il, אתר זו הדרך: zohaderekh@gmail.com